

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ & ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ
ΣΩΜΑ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΗΣ ΒΟΡΕΙΟΥ ΕΛΛΑΔΟΣ

Βαθμός Προτεραιότητας : ΕΠΕΙΓΟΝ

Ταχ. Δ/ση : Αδριανουπόλεως 24
Καλαμαριά Θεσσαλονίκης
Ταχ. Κώδικας : 551 33
Πληροφορίες : Δρ Ε. Ελευθεριάδου
Ε. Χλιοπάνου, MSc
Κ. Γρηγορόγλου
Ι. Πασχαλίδου
Αρ. Τηλεφώνου : 2310 483227-2310 279090
Αρ. Τηλεομοιοτ. : 2310 483247
Ηλεκτρον. Δ/ση : epbe@otenet.gr

ΠΡΟΣ: Υ.Π.ΕΝ.
Αυτοτελές Τμήμα Κοινοβουλευτικού
Ελέγχου

ΚΟΙΝ.: Γ.Γ. Φυσικού Περιβάλλοντος και Υδάτων

Θέμα: Απάντηση στην υπ' αριθμ. 3253/10-01-2020 Ερώτηση προς τον Υπουργό Ανάπτυξης και Επενδύσεων και τον Υπουργό Περιβάλλοντος και Ενέργειας, με θέμα: «*Επικίνδυνα τοξικά υλικά στην θάλασσα της Ολυμπιάδας*»

Σχετ.: Η υπ' αριθμ. 3253/10-01-2020 Ερώτηση του Προέδρου του Κόμματος της «Ελληνικής Λύσης» προς τον Υπουργό Ανάπτυξης και Επενδύσεων και Υπουργό Περιβάλλοντος και Ενέργειας (Α.Π.: ΥΠΕΝ/ΣΕΒΕ/3502/206/14-01-2020).

Σε απάντηση της παραπάνω αναφερόμενης σχετικής ερώτησης με θέμα “*Επικίνδυνα τοξικά υλικά στη θάλασσα της Ολυμπιάδας*” και σε ό,τι αφορά σε θέματα που άπτονται των αρμοδιοτήτων του Τμήματος Επιθεώρησης Μεταλλείων (ΤΕΜ), σας γνωρίζουμε τα εξής:

Σύμφωνα με την εγκεκριμένη τεχνική μελέτη του υποέργου «Μεταλλευτικές Εγκαταστάσεις Ολυμπιάδας» και της εγκεκριμένης οικονομοτεχνικής μελέτης του έργου «Συντήρηση-επισκευή-αναβάθμιση υφιστάμενου εργοστασίου εμπλουτισμού μικτών θειούχων μεταλλευμάτων στην Ολυμπιάδα Χαλκιδικής», το υφιστάμενο εργοστάσιο εμπλουτισμού Ολυμπιάδας λειτουργεί για την επεξεργασία μέσης ετήσιας παραγωγής 350.000-400.000 τόνων εξορυγμένου μεταλλεύματος (ROM) από το μεταλλείο της Ολυμπιάδας προς παραγωγή συμπυκνωμάτων μολύβδου, ψευδαργύρου και χρυσοφόρων πυριτών. Από τα ετήσια δελτία δραστηριότητας που υποβάλλονται στην Υπηρεσία μας, προκύπτει ότι τηρείται η προαναφερόμενη μέση ετήσια παραγωγή.

Επιπλέον, αναφέρεται ότι η κύρια σήραγγα προσπέλασης και μεταφοράς που ξεκινάει από την επιφάνεια στην περιοχή του Μαντέμ Λάκκου, προβλέπεται να καταλήγει εντός της υπόγειας εκμετάλλευσης του μεταλλείου Ολυμπιάδας, στο χαμηλότερο σημείο του κοιτάσματος και της δευτερεύουσας σήραγγας Ολυμπιάδας. Η δευτερεύουσα σήραγγα Ολυμπιάδας, η κατασκευή της οποίας έχει ολοκληρωθεί, συνδέει την τροφοδοσία του υφιστάμενου εργοστασίου εμπλουτισμού Ολυμπιάδας με τις υπόγειες εγκαταστάσεις του μεταλλείου Ολυμπιάδας (υφιστάμενη δυτική ράμπα του μεταλλείου). Το σενάριο της περίπτωσης αύξησης της παραγωγής μεταλλεύματος σε σχέση με την ολοκλήρωση ή μη της

κατασκευής της κύριας σήραγγας Ολυμπιάδας-Μαντέμ Λάκκου -όπως διατυπώνεται στην παράγραφο 6 της αριθ.3253/10-01-2020 ερώτηση του Προέδρου Κόμματος «Ελληνική Λύση»- δεν εξετάζεται στην εγκεκριμένη τεχνική μελέτη του υποέργου «Μεταλλευτικές Εγκαταστάσεις Ολυμπιάδας» και κατά συνέπεια η διατύπωση απάντησης εκφεύγει των ορίων αρμοδιότητας της Υπηρεσίας μας.

Σε ό,τι αφορά σε θέματα που άπτονται των αρμοδιοτήτων του Τμήματος Περιβάλλοντος (ΤΕΠ), σας γνωρίζουμε τα εξής:

Το ΤΕΠ παρά τη σοβαρή υποστελέχωσή του και το γεγονός ότι έχει αρμοδιότητα σε έξι Περιφέρειες της χώρας, σε περιπτώσεις εκτάκτων συμβάντων διενεργεί επιθεωρήσεις στο μέτρο των δυνατοτήτων του. Σημειώνεται βέβαια ότι αρμοδιότητα διενέργειας περιβαλλοντικών επιθεωρήσεων έχουν επίσης και υπηρεσίες της Περιφέρειας και της Αποκεντρωμένης Διοίκησης, καθώς και τα Κλιμάκιο Ελέγχου Ποιότητας Περιβάλλοντος (Κ.Ε.Π.ΠΕ.), σύμφωνα με το άρθρο 20 του Ν. 4014/2019.

Για το σύνολο των έργων των μεταλλευτικών εγκαταστάσεων Κασσάνδρας, καθώς και των εργασιών αποκατάστασης έχει εκδοθεί η υπ' αριθμ. οικ. 201745/26-07-2011 ΚΥΑ «Έγκριση Περιβαλλοντικών Όρων για τα έργα α) «ΜΕΤΑΛΛΕΥΤΙΚΕΣ- ΜΕΤΑΛΛΟΥΡΓΙΚΕΣ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ ΜΕΤΑΛΛΕΙΩΝ ΚΑΣΣΑΝΔΡΑΣ» ΚΑΙ β) «ΑΠΟΜΑΚΡΥΝΣΗ, ΚΑΘΑΡΙΣΜΟ & ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΧΩΡΟΥ ΔΙΑΘΕΣΗΣ ΠΑΛΑΙΩΝ ΤΕΛΜΑΤΩΝ ΟΛΥΜΠΙΑΔΑΣ» της εταιρείας «ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ ΧΡΥΣΟΣ Α.Ε.Μ.Β.Χ.» στο Νομό Χαλκιδικής» της ΕΥΠΕ του ΥΠΕΚΑ (εφεξής ΚΥΑ ΕΠΟ). Η Υπηρεσία μας διενεργεί τακτικούς ελέγχους, σε όλα τα υποέργα των μεταλλευτικών εγκαταστάσεων Κασσάνδρας, σύμφωνα με το Σχέδιο Περιβαλλοντικών Επιθεωρήσεων, αλλά και έκτακτους ελέγχους μετά από καταγγελίες ή συμβάντα με ιδιαίτερες περιβαλλοντικές επιπτώσεις. Σε περίπτωση που διαπιστωθούν παραβάσεις προβαίνει αρμοδίως στην εισήγηση επιβολής διοικητικών κυρώσεων. Επίσης, εφόσον προκύψουν ζητήματα, τα οποία δεν καλύπτονται από τις ισχύουσες Αποφάσεις/Εγκρίσεις, η Υπηρεσία μας ενημερώνει τις αρμόδιες Υπηρεσίες, προκειμένου να εξεταστούν και εφόσον κρίνεται αναγκαίο να τεθούν πρόσθετοι όροι ή για τις όποιες άλλες ενέργειες κρίνουν ως αναγκαίες.

Συγκεκριμένα για τα επιμέρους ερωτήματα έχουμε να θέσουμε τα εξής:

1. Τα χαρακτηριστικά των υγρών αποβλήτων της δραστηριότητας πρέπει να πληρούν τους περιβαλλοντικούς όρους που ορίζονται στον όρο β2.β της ΚΥΑ ΕΠΟ, σύμφωνα με τον οποίο σε κάθε περίπτωση πρέπει να ικανοποιούν τα όρια των πινάκων της ΚΥΑ ΗΠ 51354/2641/Ε103/2010 (ΦΕΚ 1909/Β/8.12.2010). Όσον αφορά στις υποχρεώσεις της εταιρείας για παρακολούθηση του έργου και της ποιότητας του περιβάλλοντος, αυτές ορίζονται στο κεφάλαιο δ4 της ΚΥΑ ΕΠΟ. Συγκεκριμένα για το υποέργο Ολυμπιάδας, ορίζεται ότι πλήρεις χημικές αναλύσεις φυσικοχημικών και βαρέων μετάλλων πρέπει να εκτελούνται τουλάχιστον δύο φορές τον μήνα, συχνότητα την οποία εφαρμόζει η εταιρεία πραγματοποιώντας δειγματοληψίες και αναλύσεις των δειγμάτων στο εργαστήριο ποιοτικού ελέγχου της. Επισημαίνεται ότι δεν έχει εγκριθεί μέχρι σήμερα από τη Διοίκηση η Τεχνική Έκθεση του Προγράμματος Παρακολούθησης του Έργου της «ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ ΧΡΥΣΟΣ Α.Ε.Μ.Β.Χ.», όπως προβλέπεται στους όρους δ4.8 και δ4.10 της ΚΥΑ ΕΠΟ. Σημειώνεται ότι τον Μάρτιο του 2016 εγκρίθηκε από την ΕΓΥ το τμήμα της ως άνω Τεχνικής Έκθεσης, που αφορά στην παρακολούθηση της ποιότητας των υδάτων (όρος δ4.31).
2. Οι αρμόδιες αρχές περιβαλλοντικών επιθεωρήσεων του άρθρου 20 του Ν. 4014/2011, μπορούν κατά τη διάρκεια των αυτοψιών να διενεργούν δειγματοληψίες για την εκτέλεση των καθηκόντων τους, ενώ η δαπάνη του ελέγχου βαρύνει τον φορέα του έργου. Το ΤΕΠ/ΣΕΒΕ έχει πραγματοποιήσει δειγματοληψίες υγρών αποβλήτων σε αυτοψίες που έχει διενεργήσει από το 2013 έως σήμερα, καθώς όμως από τον

Μάρτιο του 2019 η εταιρεία αρνείται να υπογράψει το πρωτόκολλο δειγματοληψίας και συνεπώς να επωμιστεί τα έξοδα των χημικών αναλύσεων, τα δείγματα των πιο πρόσφατων αυτοψιών απεστάλησαν στο Γενικό Χημείο του Κράτους. Επισημαίνεται ότι η απαίτηση της ΚΥΑ ΕΠΟ για τήρηση των ορίων της ΚΥΑ Η.Π. 513547/2641/Ε103, στην οποία προβλέπονται ετήσιες μέσες συγκεντρώσεις, δε δίνει τη δυνατότητα άμεσου εντοπισμού τυχόν υπερβάσεων από τις δειγματοληψίες που διενεργεί η Υπηρεσία μας κατά τη διάρκεια των αυτοψιών. Το θέμα έχει επισημανθεί στην αρμόδια υπηρεσία για την περιβαλλοντική αδειοδότηση του έργου, ώστε να εξεταστεί η αναδιατύπωση του συγκεκριμένου όρου. Επιπλέον σας γνωρίζουμε ότι, η Επιστημονική Επιτροπή Ελέγχου Τήρησης των Περιβαλλοντικών Όρων του έργου ξεκίνησε δειγματοληψίες σε όλα τα υποέργα της εταιρείας, προκειμένου να διενεργηθούν ετήσιες μέσες μετρήσεις της ποιότητας των υγρών αποβλήτων, σύμφωνα με τα προαναφερθέντα. Ωστόσο, από τον Αύγουστο του 2019, οι δειγματοληψίες διεκόπησαν, καθώς εκκρεμεί εκ μέρους της εταιρείας η κάλυψη των λειτουργικών δαπανών της Επιτροπής, όπως προβλέπεται στον όρο δ1.30 της ΚΥΑ ΕΠΟ.

3. Η εταιρεία υποβάλλει σε τριμηνιαία και σε ετήσια βάση, σύμφωνα με τον όρο δ4.11 της ΚΥΑ ΕΠΟ «Έκθεση Προγράμματος Παρακολούθησης του έργου και της ποιότητας περιβάλλοντος» στην οποία εμπεριέχονται όλες οι μεταβλητές που παρακολουθούνται. Στον παρακάτω πίνακα παρουσιάζονται τα μέταλλα τα οποία παρακολουθεί η εταιρεία, καθώς και τα ορθά όρια αυτών όπως ορίζονται στην ΚΥΑ ΕΠΟ:

Παράμετρος μg/l	Όρια Διάθεσης
Σίδηρος (ολικός)	15.000 ¹
Μαγγάνιο (Mn)	2.000 ¹
Χαλκός (Cu)	26 ^{2,3}
Ψευδάργυρος (Zn)	125 ^{2,3}
Νικέλιο (Ni)	4 ^{2,d}
Κάδμιο (Cd)	0,25 ^{2,3,d}
Μόλυβδος (Pb)	1,2 ^{2,d}
Αρσενικό (As)	30 ²

¹ Η υπ' αριθμ. 96400/1985 Απόφαση Νομάρχη Χαλκιδικής

² Πίνακες 1 και 2 της ΚΥΑ 51354/2641/Ε103/2010, όπως τροποποιήθηκε

³ για σκληρότητα νερού >200 mg CaCO₃/l

d: εν διαλύσει συγκέντρωση

Επισημαίνεται ότι με την ΑΠ: οικ. 641/31-01-2019 Πράξη Βεβαίωσης Παράβασης, έχει βεβαιωθεί από την Υπηρεσία μας παράβαση των όρων β2.β και δ4.15iii περί μη παρακολούθησης του συνόλου των βαρέων μετάλλων που ορίζει η σχετική νομοθεσία.

4. Δεν έχει βεβαιωθεί από την Υπηρεσία μας σχετική παράβαση. Η Υπηρεσία μας πρόσφατα έγινε δέκτης της ΑΠ: ΥΠΕΝ/ΣΕΒΕ/123876/2267/31-12-2019 καταγγελίας από το Παρατηρητήριο Μεταλλευτικών Δραστηριοτήτων σχετικά με την απόρριψη νέων τελμάτων στον παλαιό χώρο απόθεσης τελμάτων.

5. Με την ΑΠ: οικ. 14505/30-09-2015 ΠΒΠ, η Υπηρεσία μας βεβαίωσε την παράβαση των όρων δ2.88 και δ2.92 της ΚΥΑ ΕΠΟ, καθώς σε κανένα τμήμα της λίμνης παλαιού τέλματος δεν είχαν ξεκινήσει παράλληλα εργασίες αποκατάστασης. Η εταιρεία, αναφορικά με την μη έναρξη εργασιών αποκατάστασης στο χώρο απόθεσης παλαιών τελμάτων Ολυμπιάδας, προβάλλει ως επιχείρημα το γεγονός ότι δεν εκπονήθηκε και δεν εγκρίθηκε, εκ μέρους της διοίκησης, το προβλεπόμενο από το όρο δ1.39 της ΚΥΑ ΕΠΟ, συνολικό σχέδιο ρύθμισης των μετα-μεταλλευτικών χρήσεων γης των περιοχών επέμβασης του έργου. Το ανωτέρω επιχείρημα της εταιρείας δεν ευσταθεί, καθώς το γεγονός ότι η διοίκηση δεν προχώρησε ως όφειλε στην εκπόνηση και έγκριση του εν λόγω σχεδίου, δεν επηρεάζει και δεν παρεμποδίζει την έναρξη εργασιών αποκατάστασης, όπως αναλύεται διεξοδικά στην ανωτέρω ΠΒΠ.

6. Έχει απαντηθεί στις παραγράφους 2 και 3 του παρόντος.

7. Η εταιρεία έχει υλοποιήσει σε ειδική ηλεκτρονική πλατφόρμα την Εφαρμογή Παρουσίασης Στοιχείων Προγράμματος Παρακολούθησης Περιβάλλοντος, η οποία έχει ανοικτή πρόσβαση στο κοινό και περιέχει τα αποτελέσματα του προγράμματος παρακολούθησης που εφαρμόζει (<https://environmental.hellas-gold.com/>).

8. Σύμφωνα με τον όρο δ2.32 της ΚΥΑ ΕΠΟ: «Σε περιοχές και θέσεις που με βάση τα υπάρχοντα στοιχεία διαφαίνεται περίπτωση διεύρυνσης του κώνου αποστράγγισης τοποθετούνται γεωτρήσεις ελέγχου στάθμης, και σε περίπτωση που διαπιστωθεί διεύρυνση του κώνου πέραν της απόστασης που περιγράφεται αναλυτικά στην σχετική 91 ΜΠΕ, θα πρέπει να υποβληθεί μελέτη πρόσθετων μέτρων για έγκριση στη Διεύθυνση Υδάτων Κεντρικής Μακεδονίας της Αποκεντρωμένης Διοίκησης Μακεδονίας-Θράκης ύστερα από σύμφωνη γνώμη της Ειδικής Γραμματείας Υδάτων (ΕΓΥ) ΥΠΕΚΑ».

Η Προϊσταμένη ΣΕΒΕ

Δρ Σοφία Χριστοφόρου

Εσωτερική Διανομή:

1. ΣΕΒΕ_ΤΕΠ_ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ ΒΟΥΛΗ
2. ΤΕΜ – Φ.Μ. 388